BODEMBEHEER

DE BOER, TELER OF TUINDER:

Gebruikt vaste rijpaden

MAATREGEL

15

JUNI 2026

Pas vaste rijpaden toe op een perceel om bodemverdichting in het teeltbed te verminderen. Door met GPS te werken en binnen het seizoen dezelfde rijpaden aan te houden (zo veel mogelijk bij alle bewerkingen) kan dit systeem tot hogere opbrengsten leiden, een betere bodemstructuur en daarmee tot een efficiënter gebruik van water en nutriënten met minder emissie.

Een vaste rijpaden systeem, ook wel onbereden beddenteelt genoemd of Controlled Traffic Farming (CTF), is een systeem waarbij vaste routes op een perceel bereden worden en de teeltbedden zo veel mogelijk onbereden blijven. Deze routes worden met GPS vastgelegd en bij zo veel mogelijk activiteiten op het perceel gebruikt. Hierbij hebben verschillende machines idealiter dezelfde wielafstand.

Voordelen vaste rijpaden:

- Geen bodemverdichting in het teeltbed door machines
- Behoud van (goede) bodemstructuur
- Minder snel last van droogte door verbeterd vochtvasthoudend vermogen
- Betere doorluchtig en doorworteling (poriënstructuur)
- Lagere lachgas emissies
- Door gebruik van GPS, efficiënt werken, meer dagen werkbaar
- 10% meeropbrengst, inclusief de rijpaden waar niets groeit (internationaal onderzoek)
- Meer werkbare dagen in het teeltseizoen

Nadelen vaste rijpaden:

- Aangepast machinepark nodig, dit vergt hoge investeringskosten
- Loonwerkers bezitten vaak (nog) niet aangepast materieel
- Randeffect (slechtere groei) langs rijpaden ten opzichte van het midden van het teeltbed

Is de maatregel haalbaar

Effectiviteit

GOED | BETER | BEST

Inpasbaarheid

EENVOUDIG | GEMIDDELD | UITDAGEND

Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

Twee systemen

Twee systemen van vaste rijpaden zijn permanente rijpaden en seizoensrijpaden. Bij permanente rijpaden wordt jaar in jaar uit over dezelfde rijsporen gereden. Bij seizoensrijpaden wordt na de hoofdbewerking, vaak ploegen, over vaste rijpaden gereden. Na de teelt vervallen deze vaste rijpaden weer. Een veelgebruikte breedte van de teeltbedden is 3 meter of 2.25 meter, wat op een totale breedte van 3,15 meter of 2.40 meter uitkomt inclusief spoor.

Effect van vaste rijpaden

Vaste rijpaden zorgen ervoor dat machines uitsluitend over dezelfde paden rijden, waardoor het teeltbed volledig vrij blijft van bodemverdichting. Dit leidt tot een betere bodemkwaliteit, met een stabielere poriënstructuur en een verbeterde waterhuishouding. Doordat de bodem meer vocht kan vasthouden, heeft het gewas minder snel last van droogte. De verbeterde doorluchtigheid en doorworteling maken dat planten zich beter kunnen ontwikkelen. Daarnaast kunnen emissies worden verlaagd doordat de bodem minder intensief wordt belast. Het gebruik van GPS en precisietechnieken maakt het werk bovendien efficiënter en vergroot het aantal dagen waarop het land bewerkbaar is. Vaste rijpaden bieden ook goede mogelijkheden voor mechanische onkruidbestrijding. Als geheel leidt dit tot een hogere teeltefficiëntie en kan het systeem tot 10% meeropbrengst opleveren.

Kosten en opbrengsten

Aan de invoering van vaste rijpaden zitten ook bedrijfsmatige uitdagingen. Het vraagt vaak om een aangepast machinepark (bijvoorbeeld, vaste breedte van banden en GPS), wat kan leiden tot investeringskosten. Ook beschikken loonwerkers nog niet altijd over machines die geschikt zijn voor dit systeem. Daarnaast kan er langs de rijpaden een randeffect ontstaan waarbij de groei of opbrengst afwijkt van het midden van het teeltbed. Hoewel de operationele efficiëntie en meeropbrengst voordelen bieden, vraagt de implementatie van vaste rijpaden dus om een zorgvuldige afweging binnen de bedrijfsvoering.

Meer weten?

Scan de QR-code voor uitgebreide, actuele informatie over deze maatregel.

Tip:
Seizoen rijpaden is een toegankelijke optie om te starten met vaste rijpaden systeem. Dit vraag wel aanpassingen en investeringen maar niet zo extreem als permanente rijpaden.